ьогодні снилося мені, що є на світі бог. Що покликав він мене до себе і повелів ангелам своїм випалити з моєї душі й вирубати огненним мечем пригноблення, смуток і страх за матір отчизну свою, і за все, що я люблю, чому служу, на що молюсь; за долю народу, за мистецтво. І ангели здерли з мене окривавлену шкіру і кинули її в огонь. Потім по його святому повелінню вони вирубали з мене талант мій і дали мені новий.

Вирвали з уст моїх язик і кинули його в огонь, аби став я чистим.

І зробився я німим, забувши в безсловесній тиші всі слова, всі літери і всі їх значення умовні і убогі.

— Я знімаю з тебе бремя слова, людино моя,— сказав він мені.— Я, як пам'ятаєш ти, і не давав тобі його. Ти сам вхопився за нього, мов дитина за огонь чи склянку отрути... Годі. Я помилився в твоєму таланті, хоч я і бог. Віднині я звільняю тебе од кайданів, скованих з літер. Бери собі другий талант. Я не підказую тобі нічого. Ти й сам вже не помилишся тепер, бо став ти нещасливим.

— Дай мені музику, боже,— сказав я.

— Бери.

І став я композитором. І зразу все, що я знав, відчував, усе, що бачив мій духовний зір,— все обернулося в звуки. І став я свободним, як мені здалося. Я розчинився на мільйони звучань моєї доби у трансцедентній їх найвищій сфері і написав для людства, якого частиночкою єсть, які складають світ, правду мого натхненного серця, всю, без страху, красиву й достойну, без ложних, слизьких і підлих прикрас, без угодництва, без потурання тупості застарілих холодних і гордих неуків і їх нещадних заступників, що вірують у бога, як вершник у засідланого коня.

Яку я музику створив? В що обернулась пристрасть моя, мій труд святий і мої бажання палкі? Чому продзвеніла музика моя благовісним дзвоном понад світом? Чим звеселила пахаря в полі, шахтаря в забої, косаря в лузі, моряка в дорозі, сироту в неволі, ученого над книжкою, матір над колискою? Чим підкорила собі людські душі? Куди простягавсь її зміст, в які хвилюючі спрямування? Про що співала вона, що величала?

Се була симфонія патетична про становлення мого радянського ладу на Землі. Мій гімн Радянського всесвіту. Я створив його любовно і палко, викував срібним молотом в найгарячішій кузні, вилив в небачену донині форму мого нового часу з цілої безлічі щонайскладніших звукових сполучень, найрізноманітніших, протирічивих, як сама боротьба.

Мов хімік чи коваль, я сплавив урочисті героїчні звучання епохи з нікчемними акордами шелесту паперів і скрипу канцелярських пер.

Широкі, як море, пасажі юнацьких жертовних, благородних поривань до великого, до чистого, до всезагального і одвічного я десь на моменти з'єднав з глухими й тупими вибухами барабанів.

Труби захоплення й заклику внеред до світу, до перемоги — з плачем голодних саксофонів — хліба-а!

Громи всесвітніх небачених напружень мідного струмента, лунання слави, високої перемоги — з сичанням наклеп-ництва, брутальності і поганої невеселості.

І десь по сорокових поверхах, по самих верховинах симфонічних хвиль мого твору сплелись в драматичному танку радість з бажанням кращого, слова і труд з непотрібним фасадництвом. Гімни, й гукання, і стогін, і вперта могутність, і велич труда — з бурними глісандо і тремоло дармоїдства, лінощів, невміння. А ще вище, понад всіма вже звуковими арміями в стратосферичних необмежених просторах, розливалася на цілий всесвіт нечувана в історії людських звучань щедрість мого народу

на труд і смерть, на жертву, на стремління до прекрасного. А по низах, попід землею, по таємних канцеляріях, по самих тяжких басових низах, поза хлівчиками, попід драними стріхами скрипіли, гули, затухали, і знову гули, й ревли ревом, і плакали гірко, й жалібно тужили одинокими, душу розтинаючими сурмами і скрипками тисячі тисяч несказаних запитань придавленої, сірої, бідної, невеселої некрасивості.

Гімн боротьби і слави став жити, бо вій не був словом.

З чого ж складається краса? З того, з чого й перемога в житті. З перемоги добра над злом. З осередченого сполучен ня всіх явищ життя. В моєму гімні перемогли — Радість і Добро, і сила моєї віри в них. Перемогла і звеселила всепокоряюча Краса подолання безлічі лихого.

Потім я летів неначебто над морем. Потім прокинувся од болю в серці.

"Благословен день. Старію",— подумав я, і захотілось мені додому, і захотілося мені плакать.

Де ти, рідна моя земле, де ти?

1945